

Vajadused ja võimalused lähiperspektiivis

Hannes Danilov

5.märts 2010

Tervishoiu rahastamise eesmärgid

Tervishoiu rahastamissüsteem peab:

- pakkuma kaitset finantsriski vastu
- tagama rahastamiskoormuse õiglase jaotuse eri elanikerühmade vahel
- tagama ravi õiglase kättesaadavuse
- soodustama kvaliteetsete ja kulutõhusate tervishoiuteenuste osutamist
- olema ühiskonna ees läbipaistev ja aruandev
- olema administratiivselt efektiivne

Tulud - kulud kuni 2013

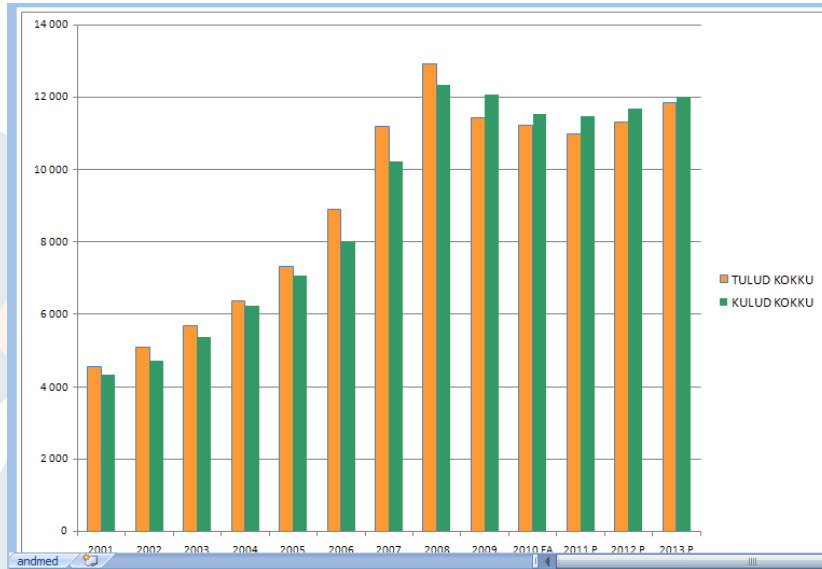
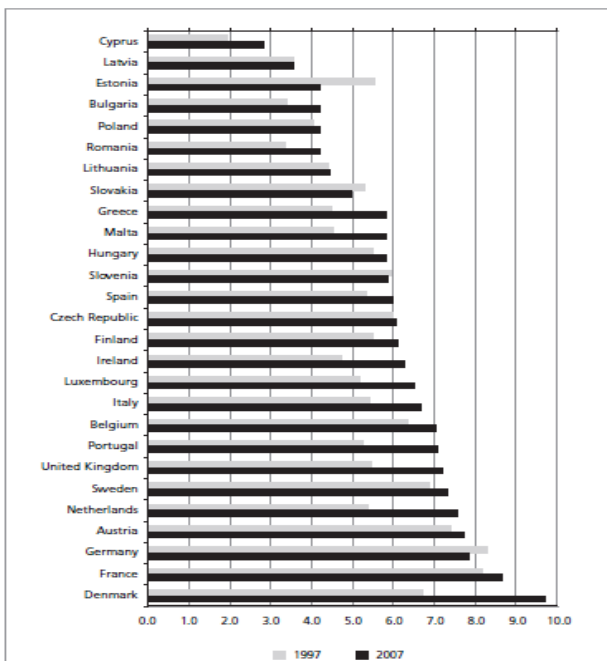

Fig. 1. Government health spending as a percentage of GDP in current EU countries, 1997 and 2007

Solidaarne ravikindlustus

- Haavatavamad ühiskonnagrupid- lapsed, pensionärid, rasedad, kroonilised haiged- peavad olema kaitstud finantsriski eest, mis võib tekkida haigestumisel
- Omaosalus ei tohi olla takistuseks tervishoiusüsteemi sisenemisel

Madalama sissetulekuga elanikkonna tervis on igas ühiskonnas keskmisest halvem ja selleks, et kogu ühiskonna tervis paraneks, tuleb neile rohkem tähelepanu pöörata.

Milline on olukord meil?

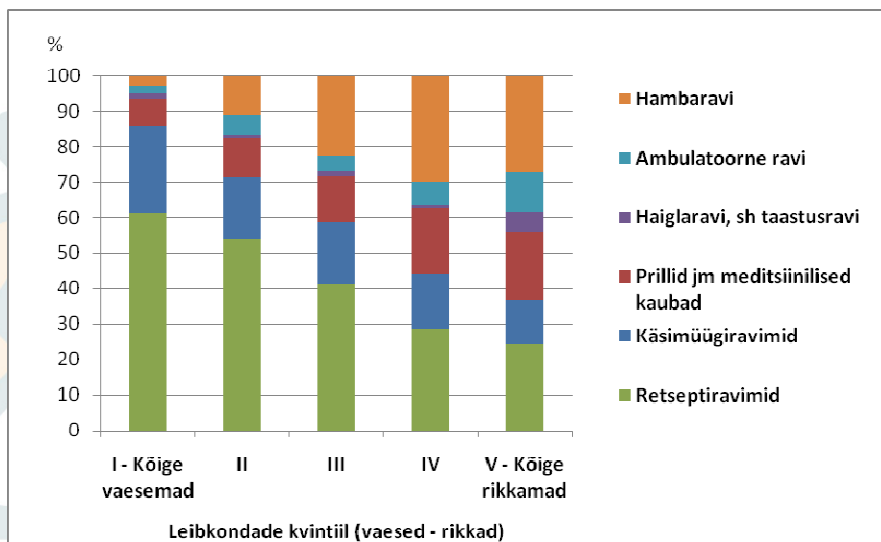
- 3,3% leibkondi kulutavad tervishoiule üle 40% maksevõimest*
- 8,8% leibkondi kulutavad tervishoiule 20- 40% maksevõimest*

Omaosaluse jaotus

- Ravimid – 53%
- Meditsiiniseadmed – 22%
- Hambaravi- 21%

* leibkonna sissetulek, millest on eelnevalt maha arvestatud esmavajalikud kulutused toidule

Omaosaluse jaotus kvintilides (2006)

Mida teha?

Ravimid

- Kehtestada ka 50%-lise soodustusega ravimitele piirhinnad ja hinna- mahu kokkulepete sõlmimise nõue (menetlemisel Riigikogus)
- Suurendada kompensatsioone neile kindlustatutele, kelle kulud ravimitele on kõrged

Hambaravi vaesemale elanikkonnale?

Õiglase teenuste kättesaadavuse tagamine

Mis on õiglane?

Ravi saamine peab sõltuma vajadusest, mitte maksevõimest

- Solidaarsus
- Piiratud omaosalus
- Võrdsed võimalused arsti juurde pääsemiseks

Õiglus

Solidaarsus

Solidaarsus on põhimõte, mida järgides on ka nendel ühiskonna liikmetel võimalus rahuldada ühiskonnas aktsepteeritavaid vajadusi ja saada vajalikke hüvesid, kes selleks eraldi ei ole võimelised.

Piiratud omaosalus

Omaosalus ei tohi olla takistuseks tervishoiusüsteemi sisenemisel, kuid peab patsienti suunama kulutõhusate teenuste kasutamisele

Võrdsed võimalused arstiabi saamiseks

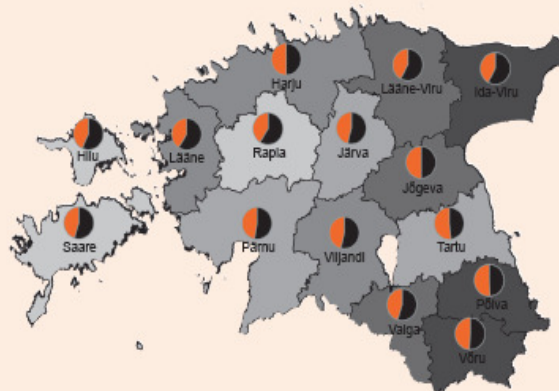
- Suuremates linnades ravi kättesaadavus parem, tallinnlane külastab arsti 7,5 korda aastas, Eesti keskmine 6,3 korda
- Vaestel halvem juurdepääs hambaravile ja ambulatoorsele teenusele

Mida teha?

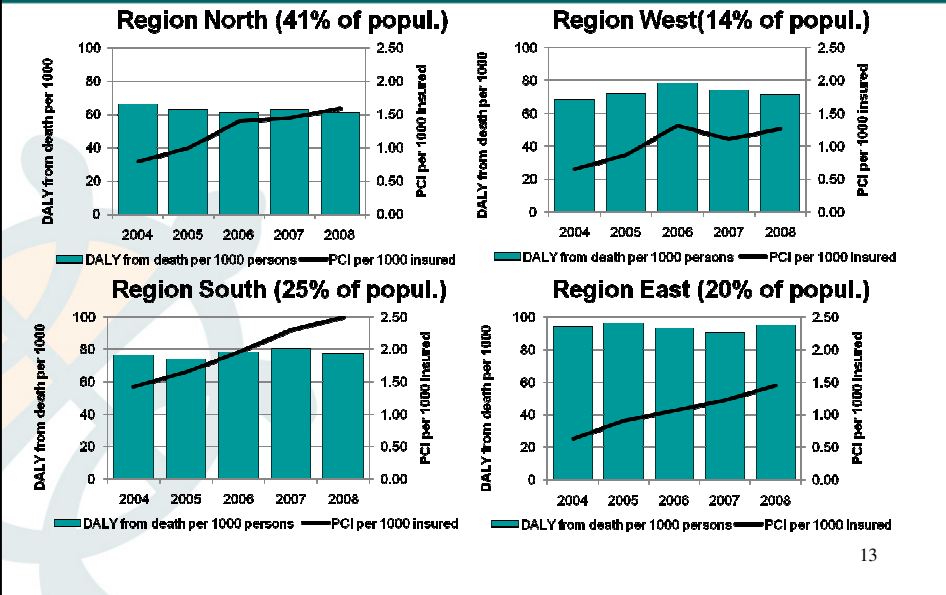
- Teenuste ostmisel arvestada rohkem vajadusega arstiabi järele
- Motiveerida perearste töötama maapiirkondades
- Mitte suurendada omaosalust
- Tervislik vananemine

Haiguskoormus (2006)

Figure 6. Burden of disease per 1000 persons in Estonian counties along with mortality and morbidity proportions, 2006.

DALY from CVD death & PCI (percutaneous coronary intervention) in 2004-2008

13

Tervislik vananemine

Praegused ja tulevikus tehtavad investeeringud tervislikku vananemisse aeglustavad tervishoiukulude kasvutempot

- alkoholi tarvitamisest tulenev haiguskoormus on 2, 2 milj. krooni aastas, neist otsesed kulud, haiguste ja vigastuste diagnoosimine ja ravi 360 miljonit
- suitsetamisest tulenev haiguskoormus on 911 miljonit krooni aastas, otsesed kulud 233 miljonit
- ülekaalulisusest tulenev haiguskoormus on 783 miljonit, neist otsesed kulud 387 miljonit

Allikas: Marge Reinapi magistritöö "Olulisemate käitumisriskide majanduslik koormus" Tallinn 2009 (materjali ei ole otse käsitletud vastavas aruandes)

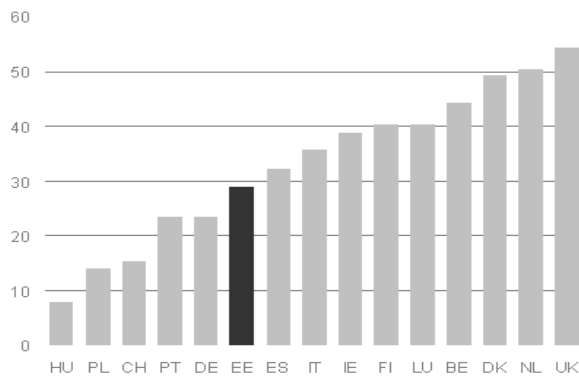
Teenuse osutamise kvaliteet ja efektiivsus

Probleemid

- Kalli tehnoloogia ostmise vähene riiklik kontrollimine
  - CT ja MRT koguvõimsusest kasutatakse realselt 1/3, peatraumaga ja insuldiga patsientidele ei tehta vajalikul hulgal uuringuid
- Statsionaarse ravi liiga suur osakaal teenustest

Päevaravi osakaal kirurgilistest protseduuridest

Figure 27. Day cases as a % of total surgical procedures, European Economic Area, 2007

Source: (11, 41)
Note: Data for Belgium, Italy and Spain are for 2006

Teenuse osutamise kvaliteet ja efektiivsus - õige ravi õigel tasandil

Probleemid

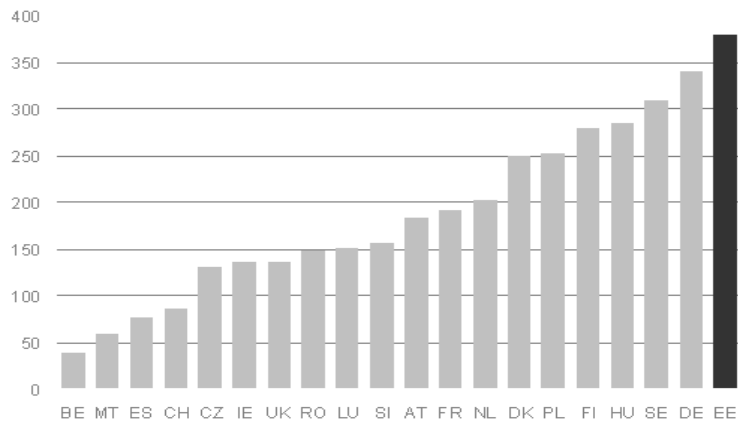
- Palju välditavaid haiglasviibimisi
- Koordinatsioon erinevate ravitasandite vahel nõrk
- Perearsti “väravavahi” roll vähene
- Vähene motivatsioon geneeriliste ravimite väljakirjutamiseks arstidel ja apteekritel

Mida teha?

- Vähendada erialade arvu, kuhu saab visiidile ilma perearsti saatekirjata, säilitada võimalus ilma saatekirjata pöörduda ainult psühhiaatri ja günekoloogi juurde
- Tõhustada järelevalvet teenuse osutamise üle, arendada monitooringusüsteeme
- Koordineerida riiklikult kapitaliinvesteeringuid
- Suurendada geneeriliste ravimite kasutamist
- e- lahendused

Figure 28. Inpatient discharges for angina pectoris per 100 000 inhabitants, European Economic Area, 2007

Source: (16)

Note: Data for Finland and Sweden are for 2006.

Täna kuulamast!